הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

גיוון והכללה
Diversity & Inclusion
التنوع والشمول

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים

המרכז לחקר העיר והאזור
ע"ש פיליפ ואתל קלצניק

הכנס הטכניוני הראשון לחקר החברה והמרחב הערבי בישראל

مؤتمر التخنيون الأول لدراسة المجتمع والحيّز العربي في إسرائيل

יום שלישי | 17 בנובמבר 2026 | הטכניון
הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים
גלריית PEKA, בניין אמאדו, קומה 2

الثلاثاء | 17 تشرين الثاني 2026 | التخنيون
كلية الهندسة المعمارية وتخطيط المدن
قاعة العرض PEKA، مبنى أمادو، الطابق الثاني

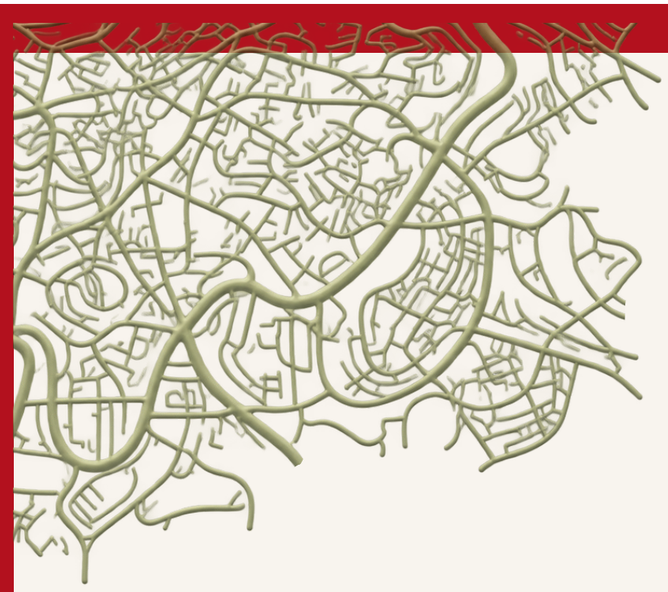

"وكأنّ هذا علم مستقلّ بنفسه، فإنّه ذو موضوع وهو العمران البشريّ والاجتماع الإنسانيّ"

مقدمة ابن خلدون، عام 1377
ابن خلدون

"זהו אפוא כעין מדע העומד בפני עצמו, שמושא מחקרו הוא היישוב האנושי והחיים החברתיים"

אקדמות למדע ההיסטוריה "מֻקַדְּמַה", שנת 1377
אבן ח'לדון

תערוכת עבודות | התוכנית לאדריכלות נוף

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

معرض أعمال | برنامج هندسة المناظر الطبيعية

كلية الهندسة المعمارية وتخطيط المدن، التخنيون - معهد إسرائيل للتكنولوجيا

סואר בדראן
ג'סר אל זרקא: צדק מרחבי, ביטחון והעצמה נשית
سوار بدران
جسر الزرقاء: العدالة المكانية والأمان وتمكين النساء

נור חאמד
טנטורה: החייאת המורשת
نور حامد
الطنطورة: إحياء التراث

סיראג' אבו ג'בל ובאנה כעבייה
הושה בין הכפר לזיכרון
سراج أبو جبل وبانة كعبية
هوشة بين القرية والذاكرة

דימה מחאג'נה
הד המקום: כפר אל לג'ון
ديمة محاجنة
صدى المكان: قرية اللجّون

שימאא אבו סאלח
מעיר מעורבת לעיר משותפת
شيماء أبو صالح
من مدينة مختلطة إلى مدينة مشتركة

תערוכת עבודות | התוכנית לארכיטקטורה ובינוי ערים

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

معرض أعمال | برنامج الهندسة المعمارية وتخطيط المدن

كلية الهندسة المعمارية وتخطيط المدن، التخنيون - معهد إسرائيل للتكنولوجيا

סלמא נסאר
צדק מרחבי והשבת הזיכרון: תיעוד, שימור והתערבות אדריכלית במרקם החופי של טנטורה
سلمى نصار
العدالة المكانية واستعادة الذاكرة: التوثيق والحفاظ والتدخل المعماري في النسيج الساحلي لقرية الطنطورة

מלק בדר
מן הסלע אל החיים
ملك بدر
من الصخر إلى الحياة

דועאא שלבי
Identity Infill | השבת הזהות למרחב העירוני הערבי
دعاء شلبي
استعادة الهوية إلى الحيّز الحضري العربي

ליאן ג'בארין
The Hunter's Ground
ليان جبارين
أرض الصيّاد

ליאלי עואד
מפצע נופי לעוגן עירוני בטמרה: מודל של "בינוי בנגטיב" לפיתוח מרחבי בחברה הערבית
ليالي عواد
من جرح في المشهد الطبيعي إلى ركيزة حضرية في طمرة: نموذج "البناء في الفراغ السلبي" للتطوير المكاني في المجتمع العربي

9:00 התכנסות
استقبال وتجمع

10:00 ברכות ופתיחת הכנס
אילת פישמן, סגנית נשיא לענייני גיוון והכללה, הטכניון
אפרת איזנברג, הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון
الكلمة الترحيبية وافتتاح المؤتمر
أيلت فيشمان، نائبة الرئيس لشؤون التنوّع والشمول، التخنيون
إفرات إيزنبرغ، كلية الهندسة المعمارية وتخطيط المدن، التخنيون

10:15 מעבר לכותרות:
מוחמד מג'אדלה (ערוץ 12) בשיחה עם יוסף ג'בארין (הטכניון)
על המפגש בין מחקר, חברה, מרחב ופוליטיקה
ما وراء العناوين
محمد مجادلة (القناة 12) في حوار مع يوسف جبارين (التخنيون)
حول التفاعل بين البحث والمجتمع والحيّز والسياسة

10:50 הפסקה
استراحة

11:00

מנחת הדיון: מאיסה תותרי, אול' בן גוריון
تدير الجلسة: ميسا توتري، جامعة بن غوريون

תמר בן־יוסף
מחלות רשתית תורשתיות באוכלוסיות היהודית והערבית בצפון ישראל: היבטים קליניים, גנטיים ודמוגרפיים
تمار بن يوسف
أمراض الشبكية الوراثية لدى السكان اليهود والعرب في شمال إسرائيل: جوانب سريرية ووراثية وديموغرافية

אולפת אבו-ליל זועבי וסתווית שלו
מורכבות הייעוץ הגנטי בקהילות שבהן נהוגים נישואי קרובים: אתגרים והתקדמות בבדיקות גנטיות
ألفت أبو ليل زعبي وستافيت شاليف
تعقيدات الاستشارة الوراثية في المجتمعات التي ينتشر فيها زواج الأقارب: التحديات والتقدّم في الفحوصات الجينية

מריאם שחאדה־חאג'
מתאמים עצביים לשילוב מידע חזותי ושמיעתי בקרב ילדים דוברי ערבית הלומדים לקרוא: השלכות על תמיכה באוריינות מוקדמת בחברה הערבית בישראל
مريم شحادة حاج
الارتباطات العصبية للتكامل السمعي البصري لدى أطفال ناطقين بالعربية يتعلّمون القراءة: دلالات لدعم مهارات القراءة والكتابة المبكرة في المجتمع العربي في إسرائيل

אילנה רם ונוהאד עלי
מעבר להרחבת שערי הכניסה: פערים והזדמנויות במסלולי הקריירה האקדמית בקרב אקדמיים ערבים
إيلانا رام ونهاد علي
ما بعد توسيع أبواب الالتحاق: الفجوات والفرص في المسارات المهنية الأكاديمية للأكاديميين العرب

יונס סעאדה
הקשר בין המרחב העירוני לרווחתם של אנשים מבוגרים בערים ערביות בישראל
يونس سعاده
العلاقة بين الحيّز الحضري ورفاهية كبار السن في المدن العربية في إسرائيل

סואר בדראן
ג'סר א־זרקא: צדק מרחבי, ביטחון והעצמה נשית
سوار بدران
جسر الزرقاء: العدالة المكانية والأمان وتمكين النساء

12:40 הפסקת צהריים
استراحة الغداء

הקרנת סרט: פורצות דרך
لمא ג'נאים, דוניא עדוי

ערض فيلم: طلائعيات
لمى غنايم، دنيا عدوي

13:30

סיגל קפלן, יודפת בן־שלום ויאיר גרינברגר
מעבר לכשלים בשירות: הטיה חברתית־פוליטית בנתוני תלונות על תחבורה ציבורית – ממצאים מירושלים
سيغال كابلان، يودفات بن شالوم، ويائير غرينبرغر
ما وراء إخفاقات الخدمة: التحيّز الاجتماعي والسياسي في بيانات الشكاوى المتعلقة بالمواصلات العامة - أدلة من القدس

אומיה אבו ג'בל
זהויות במחלוקת, מרחבים במחלוקת: פוליטיקה, תכנון ועיצוב במג'דל שמס
أميّة أبو جبل
هويات متنازع عليها، وحيّزات متنازع عليها: السياسة والتخطيط والتصميم في مجدل شمس

עפיפה חאג' אבו ג'נימה
"בשבילי קרקע היא סיפור אהבה": תמורות בתפיסות בנוגע לקרקע בחברה הערבית
عفيفة حاج أبو غنيمة
"الأرض بالنسبة لي قصة حب": تحوّلات في التصوّرات المتعلقة بالأرض في المجتمع العربي

סיראג' אבו ג'בל ובאנה כעבייה
הושה בין הכפר לזיכרון
سراج أبو جبل وبانة كعبية
هوشة بين القرية والذاكرة

מוטי קפלן
מודל תכנוני לפיתוח מקיים, תוך שימוש בפתרונות מבוססי טבע, לעיר/שכונה בחברה הערבית
موتي كابلان
نموذج تخطيطي للتنمية المستدامة باستخدام الحلول القائمة على الطبيعة في المدينة والحيّ العربي

קרן בן הלל ויעל אלואיל
חיפה: היסטוריה ארוכה של תכנון מקומי: מהרגולציה בקרקע עד משבר האקלים
كيرن بن هيلل ويعيل ألويل
حيفا: تاريخ طويل من التخطيط المحلي: من تنظيم شؤون الأراضي إلى أزمة المناخ

15:00 הפסקה
استراحة

15:20 ברכות
ניר מועלם, ראש המרכז לחקר העיר ואזור, הטכניון
كلمة ترحيبية
نير موعلم، رئيس مركز أبحاث المدينة والمنطقة، التخنيون

15:30

מנחה הדיון: קייס נאסר, משרד פירון
يدير الجلسة: قيس ناصر، مكتب فيرون

רואן בראנסי־ניקולא, ג'ול פראג' ואריג' מואסי
שיטת העיצוב המשותף כמרחב למידה לטיפוח חשיבה ביקורתית על בינה מלאכותית בקרב אנשי חינוך ערבים
روان برانسي نيقولا، جول فرّاج، وأريج مواسي
منهجية التصميم التشاركي بوصفها فضاءً للتعلّم يدعم التفكير النقدي بشأن الذكاء الاصطناعي لدى المربّين العرب

ראיה שחאדה ודפנה פישר־גבירצמן
השפעת מאפיינים אדריכליים על תפיסת המרחב בעיר העתיקה בעכו
راية شحادة ودافنا فيشر-غفيرتسمان
تأثير الخصائص المعمارية على إدراك الحيّز في البلدة القديمة في عكّا

מג'ד ראס, דני ברויטמן ומוטי קפלן
מחסם להזדמנות: מודל כלכלי-מרחבי לשיקום נחלים ביישובים הערביים - נחל אלכסנדר בקלנסווה כמקרה בוחן
مجد راس، داني برويتمان، وموتي كابلان
من العائق إلى الفرصة: نموذج اقتصادي-حيّزي لتأهيل الأودية في البلدات العربية - نموذج وادي الاسكندر في قلنسوة

נור חאמד
טנטורה: החייאת המורשת
نور حامد
الطنطورة: إحياء التراث

דימה מחאג'נה
הד המקום: כפר אללג'ון
ديمة محاجنة
صدى المكان: قرية اللجّون

שימאא אבו סאלח
מעיר מעורבת לעיר משותפת
شيماء أبو صالح
من مدينة مختلطة إلى مدينة مشتركة

ימית שמעון, אלונה ניצן שיפטן, אפרת איזנברג
מיפוי גיאוגרפי ורגשי של תקווה מרחבית ומרחבים של תקווה לחיים משותפים בחיפה
ياميت شمعون، ألونا نيتسان شيفتن، إفرات إيزنبرغ
رسم خرائط جغرافية ووجدانية للأمل المكاني وفضاءات الأمل في العيش المشترك في حيفا

17:00 דברי סיכום
كلمات ختامية

חברי הועדה המארגנת : אומיה אבו ג'בל, פרופ"ח אפרת איזנברג, עומר דיליאן, סימה חאג' יחיא, פרופ"ח ג'אק חדאד, סירין חסן, עפר לרנר, ד"ר אריג' מואסי, ד"ר עורווה סויטאת, סמדר עוקל, פרופ"ח צביקה קורן ואמליה ראבי.

أعضاء اللجنة المنظّمة: أميّة أبو جبل، الأستاذة المشاركة إفرات إيزنبرغ، عومر ديليان، سيما حاج يحيى، الأستاذ المشارك جاك حداد، سيرين حسن، عوفر لرنر، د. أريج موآسي، د. عروة سويطات، سمادار عوكل، الأستاذ المشارك تسفيكا كورن، وأماليا رابي.